

Festa Major

Premià de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Premià de Mar

Coordenades:

Latitud: 41.48966
Longitud: 2.35692
UTM Est (X): 446318
UTM Nord (Y): 4593316

Classificació

Número de fitxa 08172 - 109
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Premià de Mar (plaça de l'Ajuntament, 1; Premià de Mar)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 18/05/2010 - 02:00

Descripció

La Festa Major de Premià de Mar es celebra per la diada de Sant Cristòfol, patró de la població, el dia 10 de juliol. Malgrat la constant evolució d'aquest tipus de celebracions, fruit de la pròpia dinàmica social,

continua mantenint el paper de referència festiva anual i punt de trobada participatiu de la població. A banda dels actes tradicionals que configuren l'eix central i el ritme festiu d'aquestes jornades com el pregó, l'ofici, la diada casteller o el castell de focs, s'articulen una sèrie d'activitats pensades, sobretot, en la participació i la heterodòxia social. Així trobem l'organització de tot tipus d'activitats, des de les més tradicionals com les sardanes, els gegants o els correfocs, fins a les més actuals, com la baixada d'andròmines o la polèmica cursa a pèl; on, com el seu nom indica, es fa una cursa des de la Gran Via fins a la Platja amb l'única vestimenta d'un bon calçat. Això sí, es fa a les tres de la matinada. També la música i el ball formen part important del programa, com l'esport i la gastronomia. A més a més sempre es pensa en els més petits i els més grans. Però des del 1997, l'eix vertebrador de tota la festa és el desembarcament pirata o la festa dels pirates i premianencs. Es tracta d'una festa de nova creació, que ja arriba a la seva 14ª edició, però que s'inspira en una sèrie de fets tant històrics com llegendaris que succeïren a la nostra comarca, relacionats amb els atacs de pirates barbarescos. L'objectiu d'aquest "invent" no era altre que trencar la dinàmica rutinària d'uns actes que es repetien any rere any sense més al·licients i fer una festa més participativa. La festa comença després del pregó, des d'on es convoca als premianencs a la platja perquè ha estat vista una vela sospitosa que podria ser de pirates i cal organitzar la defensa. Mentre aquesta es prepara s'anima la vetllada amb música. Quan arriben els pirates es produeix una gran batalla primer, uns des de la platja i els altres des del mar, però després és un cos a cos en el que guanya l'Omar, cabdill pirata. Amb els presoners s'inicia una cercavila encapçalada pels gegants fins a prendre l'Ajuntament, tot i la resistència d'alguns grups isolats de premianencs. Quan es pren l'Ajuntament, es crema, s'hissa la bandera pirata, es declara vila pirata i es convoca la gent a fer una gran celebració a la plaça de la Foneria o Països Catalans. Altres activitats relacionades són el mercat d'esclaus i els atracabars. Finalment, el darrer dia es convoca als premianencs a la batalla final a base de farina i aigua per expulsar els pirates que prometen tornar-hi l'any següent. Un altre element recent, el primer any fou el 2000, que ha arrelat molt i que treu la gent al carrer és la decoració del carrer Sant Antoni en poble pescador, un dels més antics de Premià i un dels pocs eixos comercials del nucli històric. Els bars es transformen en tavernes, hi ha fira d'artesanía i mostra en viu dels oficis, s'hi poden trobar horts, safareigs amb peixos, animals de granja, barques, etc. Es converteix en el carrer més concorregut durant uns dies.

Història

La festa dels pirates sorgeix de la regidoria de cultura l'any 1997, amb Joan Anton Sòria al capdavant. Aquell primer any es fruit de la improvisació, tot i que ja va tenir repercussió participativa. Amb un any per endavant i de cara a preparar la segona edició, la preocupació es centra en dotar-la de continguts i per aquest motiu, s'encarrega a Albert Calls una narració literària d'un atac barbaresc a Premià de Mar. D'aquest relat en sortiran els principals actors protagonistes de cada any: l'Ester, filla de la peixatera; el Martí, el seu promès, i el Gran Omar, cabdill pirata que quedarà prenat de la bella Ester i com que no la podrà aconseguir, cada any torna per endur-se-la. També es crea l'himne dels pirates, obra de Ferran Martínez i lletra de Toni Oró. L'any següent s'encarrega un guió que lligui tots els elements de la festa i creï certa litúrgia que la gent pugui fer seva. Anirà a càrrec de Joan Sol. També es crea la comissió de pirates, que després es convertirà en pirates i premianencs; s'aconsegueix un vaixell de vela llatina (el Moré Vermei) pel desembarcament, es fan els nous gegants inspirats en els protagonistes de la història i es crea la bandera pirata, una mitja lluna blanca sobre fons negre. Després la gent n'estamparà un exemplar per penjar del balcó de casa seva, en una de les activitats de la pròpia festa. Pel bàndol dels premianencs també es crearà una bandera a partir de l'escut de la vila i també es farà un himne.

Bibliografia

JIMÉNEZ, Xito i SOL, Joan (2006). La festa dels pirates. Edició Àfrica Vela. Premià de Mar.

